

**Helsingfors/Mariehamn** 21.5.2007

**Nr** 17/07

**Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser  
27.4.2007, nris 113-115/2007.

Till Justitieministeriet

**Ärende** Utlåtande över följande av lagtinget 27.4.2007 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner (nedan blankettlagen),
2. Landskapslag om ändring av landskapslagen om landskapet Ålands pensionsfond,
3. Landskapslag om ändring av 30 § tjänstemannalagen för landskapet Åland.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

### **Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll**

Enligt blankettlagen, som ersätter den tidigare landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner (ÅFS 4/1997), är den som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet med vissa avvikelser berättigad till ålderspension, deltidspension, rehabilitering och invalidpension och den som är förmånstagare efter en sådan person till familjepension ur landskapets medel i enlighet med bestämmelserna om statsanställda arbetstagares och förmånstagares rätt till pension och pensionsgrundade förmåner i lagen om statens pensioner (FFS 1295/2006 nedan StaPL), lagen om införande av lagen om statens pensioner (FFS 1296/2006) samt lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och

---

**Postadress:**  
Ålandsdelegationen  
Länsstyrelsen  
PB 58  
22101 MARIEHAMN

**Telefon**  
växel 018-635270

**Telefax**  
018-635268

**Adress i Helsingfors**  
Georgsgatan 9 A 4  
00120 HELSINGFORS

Europeiska gemenskapernas pensionssystem (FFS 165/1999). Sistnämnda rikslag gjordes tillämplig i landskapet genom landskapslagen om ändring av 1 och 4 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner (ÅFS 57/2003). Ålandsdelegationen, som 17.6.2003 avgav utlåtande över nämnda landskapslag, hänvisar i detta sammanhang till nämnda utlåtande och anser att senare gjorda ändringar i rikslagen inte föranleder några ytterligare kommentarer från delegationens sida. Med undantag av den sistnämnda rikslagen (FFS 165/1999) omfattar blankettlagen inte dem som tillträder en anställning hos landskapet 1.1.2008 eller därefter. Blankettlagen tillämpas dock även på den som den 1.1.2008 innehar anställning hos landskapet eller hos annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till anställning hos landskapet.

Samtidigt uppdateras och kompletteras bestämmelserna i landskapslagen om landskapet Ålands pensionsfond.

I 30 § i tjänstemannalagen för landskapet Åland intas en hänvisning till blankettlagen.

I StaPL föreskrivs om den rätt till ålderspension, deltidspension, rehabilitering och invalidpension som arbetstagare i statens tjänst har samt om den rätt till familjepension som arbetstagarnas förmanstagare har. Lagen innehåller förutom bestämmelser om pensions- och rehabiliteringsförmånerna, förfarandet vid ansökan, fastställande och utbetalning av pension ävensom utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter samt om ändringsökande.

## **Lagstiftningsbehörigheten**

I en landskapslag kan enligt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen för vinnande av enhetlighet och överskådlighet intas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag. Intagande av sådana stadganden i en landskapslag medför inte ändring i fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet.

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om landskapets myndigheter, landskapets tjänstemän, tjänstekollektivavtal för landskapets anställda, arbetspensionsskydd för landskapets anställda och för förtroendevalda inom landskapsförvaltningen samt för rektorer, lärare och timlärare vid grundskolor i landskapet tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 2 och 2a punkterna i självstyrelselagen. Till landskapets behörighet har i 18 § 4 punkten i självstyrelselagen hänförs bl.a. kommunernas förvaltning, kommunernas tjänsteinnehavare och tjänstekollektivavtal för kommunernas anställda.

Till rikets lagstiftningsbehörighet hör enligt 27 § 11 och 21 punkterna samt 29 § 3 punkten i självstyrelselagen arbetsrätt, arbetspensionsskydd för kommunernas anställda och för förtroendevalda inom kommunalförvaltningen, samt arbetspensionsskydd för andra, med de undantag som följer av 18 § 2a punkten, försäkringsavtal och socialförsäkring.

I blankettlagens 2 § anges att de förvaltningsuppgifter som enligt den rikslagstiftning blankettlagstiftningen gäller ankommer på statens myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området. Eftersom denna bestämmelse inte närmare preciseras kan den leda till oklarhet vid tillämpningen. Detsamma gäller den till sitt konkreta innehåll oklara bestämmelsen i blankettlagens 3 § om att hänvisningarna i de antagna författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen skall avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. Dessa bestämmelser i blankettlagen är visserligen betänkliga ur rättssäkerhetssynpunkt, men föranleder ingen anmärkning ur behörighetssynpunkt.

Formuleringen i blankettlagens 1 § om dess tillämpningsområde är otydlig men antyder att i momentet angivna rikslagar görs gällande i landskapet endast till den del de gäller pensionsskyddet. Detta skulle innebära att åtminstone de bestämmelser som gäller utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter i 11 kap. i STaPL inte genom blankettlagen blir gällande i landskapet. Detsamma gäller bestämmelserna om ändringssökande i 12 kap. i STaPL. Eftersom rättskipning enligt 27 § 23 punkten i självstyrelselagen utgör riksbehörighet gäller bestämmelserna om ändringssökande i STaPL 12 kap. även i landskapet till den del annat inte följer av 25 § i självstyrelselagen. Bestämmelsen i blankettlagens 6 § om sökande av ändring hos försäkringsdomstolen överensstämmer med 25 § 2 mom. i självstyrelselagen.

Bestämmelserna i landskapslagen om ändring av landskapslagen om landskapet Ålands pensionsfond gällande preskription, dröjsmålsränta och utsökning är att hänföra till rättsområden som enligt 27 § 8 och 23 punkterna i självstyrelselagen är att hänföra till rikets behörighet. Bestämmelserna kan med stöd av 19 § 3 mom. i självstyrelselagen intas i landskapslagstiftningen.

## Sammanfattning

Ålandsdelegationen finner att landskapslagarna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Tillämpningen av landskapslagen om ändring av 30 § i tjänstemannalagen för landskapet Åland förutsätter dock även att landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner träder i kraft.

**Närvarande** Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Lampi, Mäenpää och Olsson jämte suppleanten Strand.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck  
ordförande

Rainer Åkerblom  
sekreterare